

Polsko vydalo rozhodnutí v řízení o prodloužení těžební licence pro Turów

25. 03. 2020 08:30

Polské Ministerstvo klimatu vydalo před dvěma dny rozhodnutí, které dle všeho umožňuje provoz dolu Turów i po vypršení stávající licence, která polské společnosti PGE platila do konce dubna tohoto roku. Rozhodnutí bylo vydáno i přes výslovný nesouhlas české vlády, četné výtky poslanců Evropského parlamentu a probíhající kroky Evropské komise, která prověřuje významné porušování směrnic na základě stížnosti, jež podal Liberecký kraj.

Řízení bylo uzavřené a do procesu spojeného s tímto prodloužením licence nebyla i přes opakované žádosti zapojena ani Česká republika, ani Liberecký kraj, ani neziskové organizace či veřejnost. Proto ani dotčená veřejnost, ani těžbou významně postižené sousední státy v tuto chvíli nevědí, jaký je obsah rozhodnutí a jakým způsobem a na jaký časový úsek byla těžba skutečně prodloužena.

„Je zřejmé, že Polsko dělá vše pro to, aby pokračování v těžební činnosti zajistilo, a to bez ohledu na polské i evropské právo. Jsme svědky přímého porušování nebo ohýbání zákonů a směrnic podle toho, jak Polsko zrovna potřebuje. K dispozici je také velmi omezený přístup k jakýmkoli informacím, odmítnuty byly i požadavky české vlády na participaci v řízení. Takový přístup je zcela v rozporu se stanovenými povinnostmi,“ uvedla Petra Urbanová, právnička společnosti Frank Bold Advokáti.

Na úrovni EU již Evropská komise na základě stížnosti podané Libereckým krajem požádala Polskou republiku o vysvětlení v stížnosti uvedených porušení směrnic. Členové Environmentálního výboru Evropského parlamentu zároveň zaslali komisaři Sinkevičiusovi dopis, v němž jej vyzvali k naléhavému vyšetřování případů porušení práva EU v případě prodloužení těžby v dole Turów. Rovněž upozornili na významný nesoulad v tvrzeních a akcích Polska, které má zájem o významný příspěvek z Fondu spravedlivé energetické tranzice. Co se týče Evropského parlamentu, Petiční výbor již projednává petici 13 000 občanů, a to ve speciálním urgentním řízení.

„Proti nezákonnému prodloužení těžby jsme se bránili všemi dostupnými prostředky, ale jak je vidět,

polská strana si jednoduše dělá, co se jí zlíbí. Proto jsme se s žádostí o pomoc obrátili na orgány Evropské unie. Kroky Evropské komise a Evropského parlamentu nám daly naději, že budou vyslyšeny názory dotčených občanů, Libereckého kraje a v podstatě celé republiky, čímž bude chráněna naše voda a zdraví našich občanů. Ale ani to nezabránilo Polsku ve vydání rozhodnutí o prodloužení těžby. Věříme, že nyní Evropská komise bezodkladně řízení pro porušení práva proti Polsku zahájí a věc předloží Evropskému soudnímu dvoru, který je naše poslední naděje,“ uvedl Jiří Löffelmann, radní Libereckého kraje.

Prodloužení těžby v polském hnědohelném dole Turów představuje ohrožení zdrojů pitné vody až pro 30.000 lidí v Libereckém kraji a negativní dopady těžby i provozu elektrárny, jako je znečištění ovzduší, zvýšená hladina hluku, posuvy terénu a vypouštění skleníkových plynů. Proti rozšíření těžby se postavili zejména představitelé Libereckého kraje, česká pobočka organizace Greenpeace a obyvatelé obcí těsně sousedících s dolem. Připravili petici za záchranu pitné vody v česko-polsko-německém pohraničí proti rozšiřování polského hnědohelného dolu Turów, kterou podepsalo celkem 12.949 osob. Petici s podpisy oficiálně předal člen rady Libereckého kraje pro životní prostředí, zemědělství a rozvoj venkova Jiří Löffelmann ve čtvrtek 5. března 2020 v Bruselu místopředsedkyni Petičního výboru Evropského parlamentu paní Tatjaně Ždanoku. Předání se zúčastnili také zástupci hnutí Greenpeace Česká republika, občané obcí Uhelná a Václavice, zástupkyně právní firmy Frank Bold Advokáti, český europoslanec Stanislav Polčák (Starostové a nezávislí), slovenský europoslanec Martin Hojsík (Progresívne Slovensko) a německá europoslankyně Anna Cavazzini (Bündnis 90/Die Grünen).

Na tiskové konferenci, která předání petice v Bruselu provázela, zazněla ze všech stran vyjádření o spolupráci a společných postupech proti bezohlednému rozšiřování hnědohelného polského dolu Turów, stejně tak jako v otázce kompenzací a negativních dopadů spojených s rozšiřováním těžby.

Liberecký kraj požaduje po polské straně záruky a kompenzace za případné škody, které rozšíření těžby v dole způsobí na Frýdlantsku a Hrádecku. Vedle požadavků na dodržování limitů hlučnosti a prašnosti či sledování pohybu podloží, požaduje kraj zejména náhrady v případě ztráty vodních zdrojů na vlastním území.